

Vrije uitloopsystemen voor leghennen.

Deel 1

Probleem

Huisvestingssystemen met een vrije uitloop vereisen een ander management vergeleken met binnenhuis systemen. De transitiefase naar een vrije uitloop en een mogelijk gebrek aan ervaring van de pluimveehouder kunnen de productieresultaten onder druk zetten.

Oplossing

De bezettingsdichtheid dient aangepast te worden aan de mogelijkheden van het bedrijf om de beste dierengezondheid – en welzijn te kunnen bieden. Een goede kennis van het natuurlijk hennengedrag helpt bij het vroegtijdig signaleren van gezondheids-, welzijns- en productieproblemen. Een brede kijk op alle aspecten en een proactieve benadering zijn noodzakelijk.

Voordelen

Een onderscheidend huisvestingssysteem, afgestemd op de vraag van de consument, een hoog niveau van dierenwelzijn en een op de toekomst en markgerichte productie. Afhankelijk van de lokale markt kan het voor pluimveehouders haalbaarder zijn om over te schakelen op biologische productie vergeleken met systemen zonder uitloop. Bovendien is biologische productie, in kader van wereldwijde behoeften en klimaatverandering, een duurzaam productiesysteem met minder inputafhankelijkheid en met zoveel mogelijk respect voor ecosysteemcycli.

Praktische aanbevelingen

1. Beschik over de nodige vaardigheden voor goede managementprocedures en inzicht in het welzijn van poeljen en leghennen, inclusief gezondheids- en gedragsbehoeften. Zie ook de praktische samenvatting 'Training voor pluimveehouders en personeel voor het hanteren en verzorgen van hennen in niet-kooi huisvestingssystemen'.
2. Pas werkschema's aan volgens de behoeften van de hennen.
3. Een hogere mate van systematisering en automatisering worden aanbevolen voor grotere huisvestingssystemen met hogere productie. Het ontwerp van de faciliteiten is afhankelijk van de beoogde productiebenadering.
4. Zorg ervoor dat het systeem een gemakkelijke toegang tot de vrije uitloop biedt, gepaste temperatuur en ventilatie kan voorzien en toegang biedt tot natuurlijk licht gekoppeld aan een uniforme lichtverdeling en een continue nachtrustperiode van minimaal 8 uur.
5. Overweeg een overdekte uitloop. Zie ook praktische samenvatting 'Overdekte uitloop voor leghennen'.
6. Bij biologische productiesystemen is het noodzakelijk om land voor voederproductie gekoppeld te hebben aan het voer (minstens 30% sinds januari 2023).

TOEPASBAARHEID

Thema

Veehouderij, management

Sleutelwoorden

Vrije uitloop, biologische productie, dierengezondheid- en welzijn

Context

Overgang naar een operationele vrije uitloop en biologische systemen voor leghennen

Beste in

Vrije uitloop en biologische productie

Doelgroep

Pluimveehouders en adviseurs

7. Pas een effectief bioveiligheidsprotocol toe ter preventie van infecties en ontwikkel een goed vaccinatieprogramma. Verzeker je ervan dat de dierenarts en bedrijfsadviseur ervaring hebben met vrije uitloopssystemen voor een beter advies. Zie ook de praktische samenvattingen over poeljen- en leghennengezondheid.

Figuur 1 (links): Leghennen in een vrije uitloop met goede beschutting en foerageermogelijkheden. (Bron: Best Practice Hens). Figuur 2 (rechts): Hennen gefokt in houten stallen in afgelegen landelijke gebieden en aangepast aan het landschap. (Bron: UlleCo farms (Spanje))

8. Afhankelijk van de bedrijfsgrootte, bezettingsdichtheid en de vermarktingskanalen kan het best passende legras geselecteerd worden, rekening houdend met gedragsverschillen. Zie ook de praktische samenvatting: ‘De raskeuze voor hennen in niet-kooi systemen’.
9. Zorg voor een opfokstelsel voor poeljen dat zoveel mogelijk lijkt op het latere huisvestingssysteem in de legfase. Bij verschillende systemen zal meer werk en training van de pluimveehouder en personeel noodzakelijk zijn.

Verdere informatie

Referenties naar literatuur

Zie ook praktische samenvatting: ‘Vrije uitloop om het welzijn van leghennen te verhogen - Deel 2’: <https://bestpracticehens.eu/wp-content/uploads/2022/10/13-free-range-2-NL>

Information about the requirements for the organic system – Commission implementing regulation (EU) 2020/464 and EU Regulation 2018/848, 1235/2008, and 834/2007.

Weblinks

Organic production Platform hosts a wide range of practical knowledge and tools: <https://organic-farmknowledge.org/>.

Over deze praktische samenvatting en Best Practice Hens

Uitgevers:

Ecovalia
Edificio Insur, Avda Diego Martínez Barrio, n°10, 1ª Planta, Módulo 12,
PC: 41013 Sevilla
www.ecovalia.org

Auteurs: Mariana Yuan R Couto & Ángela Morell Pérez

Editors: Mona F. Giersberg & T. Bas Rodenburg

Project coördinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU),
Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Om eiproductie in niet-kooi systemen te ondersteunen en om het dierenwelzijn te verbeteren zal een consortium van 7 Europese partners enkele ‘Beste Praktijken’ opstellen omtrent eiproductie in niet-kooi systemen. Dit gebeurt in het kader van een pilotproject, gefinancierd door de Europese Commissie DG Santé. Deze ‘Beste Praktijken’ zullen praktische informatie aanbieden aan leghennenhouders om hen te stimuleren in de overgang van kooisystemen naar niet-kooisystemen.

Project website: www.bestpracticehens.eu/

Sociale media: Facebook en LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens) © 2022